

# **Zakres wymagań z języka niemieckiego**

## **Poziom wymagań edukacyjnych IV.1r**

### **1. Wprowadzenie**

Poniższy zakresy wymagań ma charakter uniwersalny, a jego integralną częścią są rozkłady materiału umożliwiające określenie na potrzeby nauczycieli, dyrekcji, uczniów i rodziców treści programowych realizowanych w konkretnych grupach językowych, dla których określono zakres wymagań zgodny z obowiązującą podstawą programową. Uczeń powinien wykazać się znajomością zagadnień i struktur gramatycznych określonych w programie nauczania wybranym przez nauczyciela i uwzględnionych w rozkładzie materiału opracowanego na rok szkolny dla danej klasy. Wszystkie te akty prawne i dokumentacja szkolna stanowią podstawę pracy nauczycieli języka niemieckiego. Gwarancję realizacji owych treści programowych stanowi odpowiedni dobór podręcznika posiadający dopuszczenie MEN. Decyzję o wyborze podręcznika podejmują nauczyciele języka niemieckiego po dokonaniu testu diagnostycznego w klasie I.

Kontrola i ocenianie osiągnięć uczniów są nieodzowne na każdym poziomie nauczania. Wynika to z potrzeby uczących się, ich rodziców oraz władz szkolnych. Ocena wpływa motywująco i mobilizuje do dalszego wysiłku. Ocenie będą podlegały zdobywane umiejętności i poznane wiadomości z języka niemieckiego. Oceniane będą receptywne i produktywne sprawności językowe:

- rozumienie tekstu czytanego
- rozumienie ze słuchu
- pisanie
- mówienie oraz inne ujęte w PZO.

### **2. Treści nauczania**

Sprawności te oceniane będą w ramach jednostek tematycznych, które określone są podstawą programową, programem nauczania oraz rozkładem materiału dotyczącego wybranego podręcznika na dany rok szkolny dla danej klasy a posiadającego dopuszczenie MEN-u.

2.1.Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania, problemy etyczne);
- dom (np. miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania);
- szkoła (np. przedmioty nauczania, oceny i wymagania, Życie szkoły, kształcenie pozaszkolne, system oświaty);
- praca (np. zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza, rynek pracy);
- Życie rodzinne i towarzyskie (np. okresy życia, członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- Żywnienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, lokale gastronomiczne, diety);
- zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, reklama, korzystanie z usług, środki płatnicze, banki, ubezpieczenia);
- podrasowanie i turystyka (np. środki transportu, informacja turystyczna, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, wypadki);
- kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, media);
- sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, sport wyczynowy);
- zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, higieniczny tryb życia, niepełnosprawni, uzależnienia, ochrona zdrowia);
- nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, awarie, technologie informacyjno-komunikacyjne);
- świat przyrody (np. klimat, świat roślin i zwierząt, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, katastrofy, przestrzeń kosmiczna);
- państwo i społeczeństwo (np. struktura państwa, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, konflikty wewnętrzne i międzynarodowe, przestępczość, polityka społeczna, gospodarka);

- elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej, w tym znajomość problemów pojawiających się na styku równych kultur i społeczności

### 3. Sprawności językowe

**3.1. Sprawność rozumienia tekstu czytanego** sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- wielokrotny wybór
- prawda / fałsz
- odpowiedzi na pytania
- podkreślanie odpowiednich informacji
- przyporządkowywanie pytań do podanych odpowiedzi
- porządkowanie fragmentów tekstu chronologicznie
- weryfikowanie zgodności tekstu z tytułem
- uzupełnianie danych w tabeli w oparciu o przeczytany tekst
- przyporządkowywanie zdań i wyrażen do rysunków
- dopasowywanie informacji do zdjęć
- wybór słów i zwrotów pasujących do danego tematu
- przyporządkowywanie wypowiedzi do odpowiednich osób
- uzupełnianie brakujących informacji
- uzupełnianie luk w tekście.

#### 3.1.1. Kryteria oceny sprawności rozumienia tekstu czytanego

Uczeń powinien rozumieć tekst czytany globalnie, selektywnie i szczegółowo. Sprawność rozumienia tekstu czytanego może być oceniana osobno lub łączona ze sprawnością pisania lub mówienia. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie). Oddziela fakty od opinii.

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- w pełni rozumie teksty bogate pod względem treści i zróżnicowane pod względem struktur morfosyntaktycznych

- określa główną myśl tekstu, przewodnie myśli poszczególnych części tych tekstów oraz intencje autora
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w tekstach
- dobrze rozumie ogólny sens skróconych tekstów autentycznych z różnych źródeł oraz prostych tekstów literackich.

Na ocenę **dobry** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- dobrze rozumie większość tekstów zróżnicowanych pod względem treści i struktur morfologicznych i syntaktycznych
- określa ich główną myśl oraz dobrze radzi sobie z poszczególnymi fragmentami tekstu
- znajduje większość potrzebnych informacji szczegółowych w tekstach
- rozumie ogólny sens skróconych tekstów autentycznych z różnych źródeł oraz prostych tekstów literackich.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- rozumie ogólnie dużą część prostych tekstów mało zróżnicowanych pod względem treści i struktur
- poprawnie określa ich główną myśl oraz większość myśli poszczególnych fragmentów tekstu
- znajduje sporo potrzebnych informacji szczegółowych w tekstach
- rozumie ogólny sens dużej części uproszczonych tekstów autentycznych.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie rozumienia tekstu czytanego uczeń:

- rozumie tylko niektóre proste teksty
- z trudem określa ich główną myśl oraz myśli poszczególnych fragmentów tekstów
- znajduje tylko niektóre potrzebne informacje szczegółowe w tekście
- rozumie ogólny sens tylko niektórych bardzo uproszczonych tekstów autentycznych.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie rozumienia tekst czytanego uczeń:

- rozumie bardzo nieliczne proste teksty
- sporadycznie znajduje informacje szczegółowe w tekście
- z trudem rozumie ogólny sens bardzo nielicznych uproszczonych tekstów autentycznych.

**3.2. Sprawność rozumienia ze słuchu** sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- weryfikowanie zgodności tekstu z zadaniem
- wielokrotny wybór
- prawda / fałsz
- udzielanie odpowiedzi na pytania
- porządkowanie zdań chronologicznie
- zakreślanie odpowiednich informacji
- przyporządkowywanie pytań do odpowiedzi
- przyporządkowywanie zdań i wyrażen do rysunków
- dopasowywanie informacji do zdjęć
- identyfikowanie wysłuchanych informacji
- przyporządkowywanie wypowiedzi do odpowiednich osób
- uzupełnianie brakujących informacji.

### **3.2.1. Kryteria oceny sprawności rozumienia ze słuchu**

Uczeń rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne) w różnych warunkach odbioru. Oddziela fakty od opinii. Uczeń powinien rozumieć tekst słuchany globalnie, selektywnie i szczegółowo. Sprawność rozumienia ze słuchu może być oceniana osobno lub łączona ze sprawnością pisania lub mówienia.

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie rozumienia ze słuchu uczeń:

- w pełni rozumie wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w tekstach słuchanych
- dobrze rozumie język nauczyciela, jego polecenia i instrukcje na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dobry** w zakresie rozumienia ze słuchu uczeń:

- rozumie wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens większości prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych
- na ogół rozumie język nauczyciela, jego polecenia i instrukcje na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie rozumienia ze słuchu uczeń:

- rozumie dużą część wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens dużej części prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- znajduje dużą część szukanych informacji szczegółowych w prostych tekstach słuchanych
- rozumie dużą część poleceń i instrukcji nauczyciela na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie rozumienia ze słuchu uczeń:

- rozumie ogólnie tylko część wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie ogólny sens niektórych części prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)
- znajduje niektóre informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych
- rozumie część poleceń i instrukcji nauczyciela na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie rozumienia ze słuchu uczeń:

- rozumie ogólnie niewielką część wypowiedzi niemieckich użytkowników języka mówiących w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu
- rozumie niewielką część prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru (rozmowa w restauracji, na ulicy, przez telefon, w informacji kolejowej)

- znajduje pojedyncze informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych
- rozumie nieliczne proste polecenia i instrukcje nauczyciela na lekcji.

3.2.2. Ocena za opanowanie sprawności rozumienia tekstu czytanego i ze słuchu zależy od liczby uzyskanych punktów. Punkty przelicza się w stosunku procentowym na oceny. Szczegóły punktacji określa PZO.

**3.3. Sprawność mówienia** sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- zasięganie i udzielanie informacji
- odgrywanie ról
- tworzenie dialogów
- relacjonowanie wydarzeń
- prowadzenie rozmowy sterowanej
- udzielanie odpowiedzi na pytania
- opisywanie ilustracji
- wyrażanie opinii
- argumentowanie w logicznym porządku za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu
- wyjaśniania sposób obsługi bardziej skomplikowanych urządzeń oraz procedury postępowania (np. załatwianie spraw w instytucjach);

Uczeń tworzy płynne i zrozumiałe, dłuższe wypowiedzi ustne. Uczeń reaguje ustnie w sposób płynny w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach.

### **3.3.1. Kryteria oceny sprawności mówienia**

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wypowiedzi zawierającej bogate słownictwo i konstrukcje morfosyntaktyczne, pozwalające na pełny przekaz wszystkich wymaganych informacji
- potrafi ciekawie i wyczerpująco wypowiedzieć się na podany temat
- prezentuje wypowiedź płynną i poprawną pod względem fonetycznym i gramatycznym
- popełnia sporadycznie błędy nie zakłócające w żaden sposób komunikacji.

Na ocenę **dobry** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wypowiedzi zawierającej dobry poziom słownictwa i struktur morfosyntaktycznych, co pozwala na przekaz większości wymaganych informacji
- prezentuje wypowiedź interesującą i zgodną z tematem, zasadniczo poprawną fonetycznie

- prezentuje wypowiedź płynną z nielicznymi usterkami gramatycznymi
- popełnia sporadycznie błędy nie zakłócające w żaden sposób komunikacji.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie mówienia uczniów:

- udziela wypowiedzi zawierającej podstawowe słownictwo i struktury morfosyntaktyczne, co pozwala na przekaz zasadniczej części wymaganych informacji
- w wypowiedzi dokonuje dość ciekawego ujęcia tematu
- prezentuje wypowiedź fragmentami płynną, wspomaganą pytaniami przez nauczyciela
- popełnia błędy gramatyczne i fonetyczne, które nie ograniczają pełnego zrozumienia wypowiedzi i komunikacji.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie mówienia uczniów:

- udziela wypowiedzi zawierającej ubogie słownictwo i bardzo proste struktury językowe, co pozwala na przekaz nielicznych wymaganych informacji
- w wypowiedzi ujmuje temat bardzo pobieżnie
- prezentuje wypowiedź fragmentami płynną, wspomaganą w dużym stopniu przez nauczyciela
- popełnia liczne błędy gramatyczne, świadczące o nieznanym niektórych struktur i błędy fonetyczne, które ograniczają pełne zrozumienie wypowiedzi i komunikacji.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie mówienia uczniów:

- udziela wypowiedzi zawierającej bardzo ubogie słownictwo i bardzo proste struktury językowe, co nie pozwala na przekaz wymaganych informacji
- w wypowiedzi ujmuje temat bardzo ubogo
- prezentuje wypowiedź chaotyczną, wspomaganą w dużym stopniu przez nauczyciela
- popełnia bardzo liczne błędy gramatyczne, świadczące o nieznanym struktur i błędy fonetyczne, które ograniczają pełne zrozumienie wypowiedzi i komunikacji
- nie udziela odpowiedzi na temat, nie rozumie pytań i poleceń.

3.3.2. Stosownie do powyższego opisu nauczyciel punktuje wypowiedz według ustalonego schematu punktacji. Ocena za opanowanie sprawności mówienia zależy od liczby uzyskanych punktów. Punkty przelicza się w stosunku procentowym na oceny. Szczegóły punktacji określa PZO.



**3.4. Sprawność pisania** można rozwijać osobno lub w połączeniu z innymi sprawnościami, np. czytaniem i słuchaniem. Uczeń tworzy dłuższe wypowiedzi pisemne (np. list formalny, rozprawka, opis, opowiadanie, sprawozdanie, recenzja), bogate i spójne pod względem treści. Sprawność uwzględnia pisanie krótkich i dłuższych tekstów wymaganych na egzaminie maturalnym. Sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- uzupełnianie ankiet, formularzy i kwestionariuszy
- przekazywanie wiadomości pisemnej
- pisanie życzeń, pozdrowień, zaproszeń, ogłoszeń i.in.
- pisanie listów, np. listu prywatnego, listu formalnego
- swobodnej dłuższej wypowiedzi pisemnej na zadany temat.

#### **3.4.1. Kryteria oceny sprawności pisania**

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie pisania uczeń:

- nie popełnia błędów w pisaniu odtwórczym
- formułuje bogate i oryginalne pod względem treści i formy wypowiedzi pisemnej na tematy omawiane na lekcji
- prezentuje w swoich wypowiedziach wyraźną logikę, harmonię i spójność
- swobodnie operuje językiem redagując teksty użytkowe, dobierając trafnie poznane słownictwo i struktury gramatyczne
- popełnia bardzo sporadycznie błędy gramatyczne i leksykalne, nie zakłócające komunikacji oraz nieliczne błędy w pisowni nie zmieniające znaczenia wyrazu.

Na ocenę **dobry** w zakresie pisania uczeń:

- nie popełnia błędów w pisaniu odtwórczym
- formułuje dość bogate i ciekawe pod względem treści i formy wypowiedzi pisemne na tematy omawiane na lekcji
- prezentuje w większości swoich wypowiedzi logikę, harmonię i spójność
- swobodnie operuje językiem redagując teksty użytkowe, dobierając trafnie poznane słownictwo i struktury gramatyczne
- popełnia niewielkie uchybienia gramatyczne i leksykalne, nie zakłócające komunikacji oraz nieliczne błędy w pisowni nie zmieniające znaczenia wyrazu.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie pisania uczeń:

- popełnia drobne błędy w pisaniu odtwórczym
- formułuje proste pod względem treści i formy wypowiedzi pisemne na tematy omawiane na lekcji
- stosuje liczne powtórzenia leksykalne i mało urozmaicone struktury
- na ogół prezentuje w swoich wypowiedziach logikę, pewną harmonię i spójność
- redagując teksty użytkowe nie spełnia wszystkich warunków dotyczących formy, nie zawsze podaje wszystkie informacje i doбира trafnie argumenty
- popełnia dość liczne błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne zakłócające częściowo komunikację.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie pisania uczniów:

- popełnia dużo błędów w pisaniu odtwórczym
- formułuje ubogie pod względem treści i formy, chaotyczne wypowiedzi pisemne na tematy omawiane na lekcji
- stosuje liczne powtórzenia leksykalne i mało urozmaicone struktury
- prezentuje wypowiedzi pisemne ogólnikowe i jednostronne
- redaguje teksty użytkowe nie spełniające wszystkich warunków dotyczących formy, pomija niektóre informacje i argumenty
- popełnia liczne błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne zakłócające znacznie komunikację.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie pisania uczniów:

- nie potrafi wykonać poleceń zawartych w ćwiczeniu pisania odtwórczego
- ma problemy ze sformułowaniem prostych pod względem treści i formy wypowiedzi pisemnych na tematy omawiane na lekcji
- stosuje liczne powtórzenia leksykalne i szczerkowe struktury gramatyczne
- w swoich wypowiedziach popełnia rażące błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne
- redagując teksty użytkowe nie spełnia wszystkich warunków dotyczących formy, nie podaje większości informacji.

3.4.2. Stosownie do powyższego opisu nauczyciel punktuje wypowiedź według ustalonego schematu punktacji. Ocena za opanowanie sprawności pisania zależy od liczby uzyskanych

punktów. Punkty przelicza się w stosunku procentowym na oceny. Szczegóły punktacji określa

### 3.5. Poza w/w sprawnościami uczeń:

- reaguje w formie dłuższego, złożonego tekstu pisanego (np. list prywatny lub formalny, sprawozdanie) w sytuacjach formalnych i nieformalnych.
- przetwarza tekst ustnie lub pisemnie.
- dokonuje samooceny (np. przy użyciu portfolio językowego) i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, zapamiętywanie nowych wyrazów, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym).
- współdziała w grupie, np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych.
- korzysta ze źródeł informacji w języku obcym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi) również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.
- stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznane słowa i zwroty) oraz strategie kompensacyjne (np. parafraza, definicja) w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu.
- posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).